

УДК 321.01

І. В. Іщенко*Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара*

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-РЕГУЛЯТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Розкрито проблему функціонування нормативно-регулятивної функції політичної культури в Україні. Автор висвітлив актуальні проблеми, які необхідно вирішити в найближчій перспективі.

Ключові слова: нормативно-регулятивна функція, політична культура, соціальний інститут.

Раскрыта проблема функционирования нормативно-регулятивной функции политической культуры в Украине. Автор высветил актуальные проблемы, которые необходимо решить в ближайшей перспективе.

Ключевые слова: нормативно-регулятивная функция, политическая культура, социальный институт.

The article reveals the problem of the functioning of regulatory and regulatory function of political culture in Ukraine. The author highlights the urgent problems that must be resolved in the near future.

Keywords: normative regulatory function, political culture, social institute.

Призначення політики як загального напрямку діяльності держави та інших політичних інститутів полягає в узгодженні багатоманітних соціальних інтересів, забезпеченні єдності й цілісності суспільства. Не останню ланку у цьому складному процесі займає політична культура. Тож спробуємо з'ясувати, як спрацьовує нормативно-регулятивна функція політичної культури в нашій державі, і які нагальні проблеми чекають на своє вирішення у найближчій перспективі.

Політична свідомість є найважливішою складовою політичної культури. Дуже важливі для формування останньої саме домінуючі, укорінені в спільноті ідеї, погляди, уявлення про різні аспекти політичного життя. Тобто необхідно виявити, якими є ці ідеї, погляди та уявлення і чи здатні вони матеріалізуватись у конкретні рекомендації, настанови, вимоги, що будуть сприйняті різними гілками української влади. За даними соціологічного дослідження з питання «Образ влади у свідомості українських громадян», котре проводив центр «Софія» у червні 2008 р., щонайменше 70% опитаних вважають, що теперішня влада тією чи іншою мірою корумпована, не піклується про народ, не дотримується законності, нестабільна, нечесна, брехлива [4].

На жаль, поки ми не можемо впевнено дивитись у майбутнє нашої держави саме через відстороненість українців від влади, нездатність впливати

отримати вищу політологічну освіту. В нашій державі кількість політичних партій уже давно перевищила 160, причому їх програми у багатьох випадках нічим суттєвим не відрізняються. Вочевидь, зростає стурбованість нашої еліти і пересічних громадян незадовільним станом суспільно-економічного розвитку країни. За даними соц-опитування, 94,2% людей у нашій державі характеризують економічну ситуацію як «погану» [2].

3 іншого боку, на формування культури на мікрорівні впливає сім'я. Маргінальний стан багатьох сімей через безробіття, хвороби, поодинокість, похилий вік і т.ін. спричиняє й відповідне виховання, адже утриматися на мінімальному для виживання рівні для них – складне завдання. Заручитися підтримкою такого електорату на виборах – справа ясна і зрозуміла, варто лише подбати про мінімальне підняття зарплат і пенсій. Таких сімей, що належать до середнього класу, а саме вони становлять основу соціально активного населення на Заході, у нас було дуже мало, а після початку всесвітньої фінансово-економічної кризи ~~інстанція~~ ~~важливий~~ соціальний інститут – школа. Зробим невеличкий екскурс в історію і згадаємо, що в радянські часи ця інстанція була чи не головною в ідеологічній роботі компартії з молоддю. А як зараз, які ідеали пропагують навчальні програми в сучасних українських школах? Ця проблема залишається складною і суперечливою, оскільки не можна, образно кажучи, на те, що вчора було білим, сьогодні без будь-якого аналізу того, як буде сприймати цю інформацію громадськість, говорити чорне. Внаслідок чого отримуємо такий нонсенс: у школі трактують історичні події дуже часто по-іншому, ніж розповідають про них батьки та інші представники старшого покоління, котрі були їх свідками. Отже, відсутність, розпливчастість справжніх ідеалів, заснованих на загальнолюдських цінностях, стало актуальною проблемою сьогодення. Дуже часто школярі і навіть студенти на запитання, ким би ви бажали працювати, відповідають – олігархами. Проте не можуть пояснити, як досягти такого багатства.

Інша частина молоді починає добре розуміти, що на державу сподіватися особливо не варто, необхідно розраховувати лише на власні можливості. Як показує досвід роботи в університеті, у нас досить багато талановитої молоді. Але її здібності не можуть матеріалізуватись в активну державотворчу діяльність через відсутність належних механізмів. Що, зокрема, виявляється у нерозвинутості громадянського суспільства, неспроможності його впливати на владні структури. Саме тому у нас не працюють по-справжньому закони, у багатьох випадках вони не відповідають Конституції.

Вихід із такого стану, наш погляд, слід шукати у вихованні молодого покоління як власників, вільних і самостійних людей, а це можливо тільки за наявності у кожного приватної власності. Держава повинна створити однакові початкові можливості для усіх, це і є справжня справедливість, а не та, що, користуючись комуністичними гаслами, багатьма зубожілими розуміється як рівність усіх. На державному рівні необхідно викорінити принцип піклувальництва, властивий нашій психології. Не рідко батьки опікують своїх дітей аж до пенсії, а потім ми дивуємось, звідки у нас стільки безвідповідальних інфантильних людей, не здатних приймати самостійні рішення.

Інша причина неефективності наших властей – бюрократія, яка корінним чином відрізняється від такого ж прошарку на Заході. У нас немає ніякої ротації цих людей, як масового явища. Чому, наприклад, у США новий Президент, приходячи у Білий дім, приводить із собою близько 5000 нових чиновників, котрі є його однодумцями, проводили за нього передвиборчу агітацію і будуть з ним працювати, а в нашій державі такої єдності, на жаль, немає. Боротьба з бюрократією, котра, як відомо, була проголошена під час перебудови у Радянському Союзі, закінчилась нічим. Спасіння нашої держави – у формуванні певного прошарку середнього класу, який здатен до активних дій і його політична культура буде запобіжником корумпованості, основою тих змін, що приведуть нашу країну до якісних позитивних змін. Тоді нормативно-регулююча функція політичної культури буде працювати на суспільство.

Бібліографічні посилання

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 93.
2. Основні результати опитування. – Режим доступа: <http://www.sofia.com.ua/page126.html>.
3. Проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України» // Влада. – 2009. – № 1. – С. 23.
4. Результати соціологічного дослідження «Образ влади у свідомості українських громадян». – Режим доступа: <http://www.sofia.com.ua/page78.html>.

Надійшла до редколегії 21.12.09

УДК 329

Р. М. Ключник, В. В. Кривошеїн

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ЄВРОРЕГІОНИ ЯК ФОРМА ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Розглянуто основні напрями транскордонного співробітництва України з Польщею, Словаччиною, Угорщиною і Румунією. Подається опис єврорегіонів, у рамках яких співпрацюють Україна та ЄС.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, єврорегіон, стратегія транскордонної співпраці, територіальна громада, розширення ЄС.

Рассмотрены основные направления трансграничного сотрудничества Украины с Польшей, Словакией, Венгрией и Румынией. Дается описание еврорегионов, в рамках которых сотрудничают Украина и ЕС.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, еврорегион, стратегия трансграничного сотрудничества, территориальная община, расширение ЕС.